

Els oficis dels pardals

Jordi Domingo Calabuig

Les aus han estat, sens dubte, un dels grups zoològics amb més influència sobre els éssers humans. Al capdavant, són animals grans, sorollosos, ubics i de colors cridaners. És per això que tenim noms populars per a cadascuna de les espècies de pardals i no en tenim per a altres grups com ara els insectes que, tot al contrari, són menuts, difícils d'identificar, discrets i fins i tot un poc fastigosos per a molta gent.

Tenim dues proves definitives d'aquesta influència ornitològica. La primera és que, tot al llarg dels territoris de parla catalana, podem referir-nos genèricament a aquests animalons amb una gran quantitat de noms: pardal, au, ocell, aucell, ocella, aucellinnoi, aucellingo, moixó, etc. La segona i més interessant és que, en la nostra relació íntima amb els ocells, els hi hem prestat fins i tot noms humans. I penseu que açò no és gaire habitual, ja que els noms vernacles més utilitzats per als animals són paraules d'origen llatí, grec, onomatopeies (recordeu el cas del cucut, en realitat una transcripció del seu cant) o noms descriptius (com per exemple, l'àguila cuabarrada o el pit-roig).

Tan sols les aus gaudeixen d'aquest privilegi, d'aquesta confiança etimològica per part dels humans, són els únics que porten els noms dels nostres oficis.

Un del més coneguts és el calderer (*Phoenicurus ochruros*), pardal de cos renegrit com el cul d'una caldera fàcilment identificable per la taca roja ben visible a la part baixa de la cua. Sovinteja els ambients antropitzats com ara camps de cultiu o masos. Per sobre de les nostres teulades també passen xiulant els ballesters (*Apus melba*) i ens mostren la seua silueta de mitja lluna recordant els arquers de l'edat mitjana. I clar, si de batalles parlem, ens hem de referir per necessitat als batallaires (*Philomachus pugnax*), unes bellíssimes aus que ens visiten només a l'hivern, però que als seus territoris de cria fan autèntiques guerres entre mascles per tal d'aconseguir una parella reproductora. Fins i tot entre les aus tenim dolçainers, el nom que reben els becs d'alena (*Recurvirostra avosseta*) a l'Albufera de València.

Amb noms d'oficis més tradicionals trobem als hortolans (*Emberiza hortulana*), visitants assidus dels con-

reus, o els teixidors

(*Remiz pendulinus*), pardals de zones humides que enganxen a les canyes uns magnífics nius brodats amb fibres vegetals. També podem afegir-hi els ferrerets (*Parus* sp.), que emeten sorollets subtils i lleugerament metàl·lics que ens recorden tot un taller de ferreria en miniatura, o l'abeller (*Merops apiaster*) que, ben al contrari que l'abeller humà, busca els insectes per tal d'empassar-se'ls.

També podem tirar mà dels "oficis" més aristocràtics com ara el duc (*Bubo bubo*), la rapinyaire nocturna més gran d'Europa, o el reietó, que és, curiosament, un ocelllet minúscul, el més menut de tots. I clar, la branca secular tampoc podia quedar-se fora. Per això tenim capellans (*Parus cristatus*), pardalets forestals crestats i de color grisenc que tafanegen pels arbres buscant insectes, i frarets (*Fratercula arctica*), uns ocells marins que tan sols ens visiten als hiverns més gelats.

Per cert, en aquesta relació ofici-pardal no tot és poesia i bones intencions. L'enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) és una bona mostra.

Abeller.

Botxí.